

Fasen in dood hout

Vers aangemaakt dood hout

De sappen zitten nog in het hout, het is nog niet echt dood. In een bonsai komt dit voor als gevolg van snoei, bijvoorbeeld een stomp die blijft staan op een den, die zal niet meer uitlopen. Ander voorbeeld: een takje na het ontschorsen. In deze fase kan men twee dingen doen. Overtollig hout wegpellen met een jintang of weghalen met een knobbeltang. Het ontschorste takje kan men bedraden wanneer men de vorm wil wijzigen. Dat moet trouwens op dat moment gebeuren; zodra het hout droog is, kan men nog nauwelijks vorm geven (tenzij met de geavanceerde stoomtechniek). Er is in deze fase geen sprake van behandeling voor conservering.

Het 'jonge' dood hout is uitgedroogd

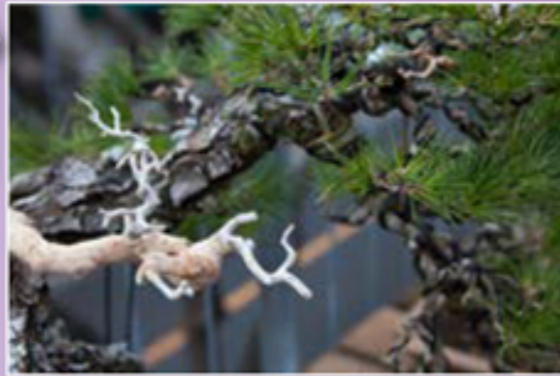
De kleur is niet helder en er beginnen, afhankelijk van de soort, scheurtjes te ontstaan. Er is helemaal nog geen sprake van (beginnende) verrotting. In deze fase kan men het dode hout beginnen te modelleren. Alle gekende technieken en gereedschappen komen in aanmerking. In deze fase zal men vooral het gewenste volume vastleggen. Bij sommige soorten kan men ook al aan de textuur werken. Behandeling is in geen enkel geval nodig. De zachte delen moeten verder kunnen wegteren.

Juniperus. Het dode hout werd opgeschuurd en het kreeg een witte vloeistof ter bescherming. Het karakter van het dode hout begint interessant te worden.

Deze tak had reeds kleine jins op het uiteinde. De bonsaika besloot om de rest ook om te vormen tot jin. Het verschil in karakter van het nieuwe en het oude dode hout is duidelijk te zien.

Gelijkaardig dood hout maar dan een tweetal jaar later. Opnieuw opschuren is de boodschap.

Juniperus, yamadori. Dit dood hout werd gevormd door de natuur. Het zal een delicate oefening worden om het te behandelen. De scheuren zijn zo diep dat een deel dreigt af te breken.

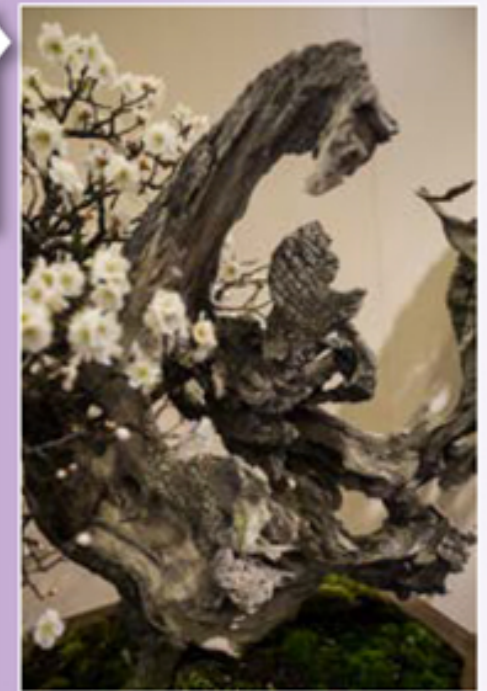

Deze jins beginnen over te gaan naar de volgende fase. De scheuren worden stilaan dieper.

Prunus. Zeer oude jin. Dergelijk dood hout gaat men alleen maar met een zachte borstel opkuisen, eventueel met een beetje jinmiddel.

De stomp van de tak is bijna verdwenen, maar het is overduidelijk, hier zat ooit een tak! Dood hout op zijn mooist. Hier blijft een menselijke hand beter af.

Het dode hout krijgt karakter

Er beginnen echte scheuren te ontstaan. Bij sommige soorten ziet men ook een nieuwe textuur, namelijk een soort craquelé. In deze fase kan men verder verfijnen, bijvoorbeeld door op te schuren met een staalborsteltje op een Dremel. Behandelen met jinmiddel is in veel gevallen aangewezen of zelfs noodzakelijk. De intensiteit van het wit of zelfs van toegevoegde kleuren hangt af van de persoonlijke smaak.

Het dode hout toont tekenen van verval

Dit kan er afhankelijk van de soort heel verschillend uitzien. Hoe dan ook, er verdwijnen deeltjes hout. Bij soorten met zacht hout ontstaan er kleine en grote holtes en diepe scheuren. In deze fase beperkt men zich tot het voorzichtig opkuisen van het dode hout. Dit kan met een zachte borstel en zelfs met perslucht. Afhankelijk van de eigen voorkeur en de soort kan men behandelen.

Slot

De reeks artikelen over dood hout is een aanzet voor wie zich wil verdiepen in dit aspect van de bonsaikunst. Echt gevorderde technieken werden niet behandeld, denk aan het zandstralen. Een ander element dat veel verder uitgediept kan worden heeft met soorten te maken. Welke soort dood hout hoort bij welke boomsoort? Hoe zit het dan met de vormen, de behandeling, de kleur...? Momenteel beperkt deze kennis zich vooral tot Pinus, Juniperus, Taxus en Picea. Bij de loofbomen beperkt de kennis zich vooral tot Prunus. Er liggen dus nog veel uitdagingen open voor de bonsaika die zich hier verder in bekwamen.

Ooit een kleine barst in de stam. Zonder enige menselijke tussenkomst evolueerde deze shari tot deze barst. Ooit zal het een holle stam worden.

Wisteria. Het resultaat van natuurlijk wegrotten. Het rotte hout wordt pas weggeborsteld als het poedervormig dreigt te worden.